

създава съвършено нова продукция, чиято продажба трябва да се отчете като стокооборот. Независимо от това дали заплащането ще стане с пари или със селскостопански произведения, този факт не се променя. При отчитане дейността на столовете непременно ще се отчете количеството на порциите, които са сервирани. Ако се посочи обаче само количественият измерител, без стойностния, ще се стигне до погрешни данни по отношение средната цена на порциите, производителността на труда и пр. Изводът е, че стойността на фактически приготвената и сервирана храна в столовете е стокооборот и трябва да се отчете като такъв.

На края ще се спрем на въпроса за включването на приходите от някои услуги, извършвани на населението, в състава на стокооборота. Основанието да се включват в стокооборота доходите на държавните и кооперативни работилници, получени от населението за ушиване на дрехи, бельо, обувки и др. изделия с материали на клиентите (т. 7 от инстр.), е това, че в случая се произвежда нова вещ, която има качеството на стока и задоволява известни потребности на населението. Стойността на тази стока, след произвеждането ѝ, окончателно се включва в състава на стокооборота (материалите на клиента — при тяхната покупка, а останалата част от стойността — при заплащането на помощните материали и за изработката). На същото основание в състава на стокооборота се включват и доходите на държавните и кооперативни работилници за поправка на дрехи, обувки и др., включително и стойността на материалите и частите, изразходвани при поправките, без стойността на материалите и частите, дадени от клиента (т. 8 от инструкцията). И в този случай, в резултат от изразходвания труд за извършване на поправката, се създава нова стойност, която под формата на стока се потребява от населението и поради това се отчита като стокооборот. Разглеждайки инструкцията за попълване статистическите отчети за вътрешната търговия през 1957 г., някои от случаите по отчитането на стокооборота са разрешени в разрез на този принцип. Така, съгласно инструкцията (ал. II, стр. 9), в стокооборота на дребно не се включват доходите на частните работилници за извършени поправки на стоки на населението. Според нас това становище е неправилно. По своята икономическа същност поправките, извършени в обществените и частните работилници, не се различават по нищо. И в единия и в другия случай еднакво се задоволяват потребностите на населението. Както се отчита стокооборот от продажби на стоки от частния сектор в търговията на дребно, така трябва да се отчитат като стокооборот и извършените услуги от частните работилници.

Неправилно се изключват от стокооборота и доходите на държавните и кооперативни работилници, получени от учрежденията, организациите и предприятията за ушиване на дрехи, обувки и др. с материали на последните (буква „а“, стр. 8 и 9). Този текст противоречи на смисъла на т. 3 от инструкцията, според която продажбата на формено и специално облекло на работниците и служителите се отчита като стокооборот. Ушитото с материали на учрежденията, организацията и предприятието формено или специално облекло отива да задоволи също така нуждите на работниците. Както стойността на купените от учрежденията, организациите и предприятията материали от пазарния фонд за ушиване на облеклото се отчита като стокооборот, така и заплащането за ушиване на облеклото следва да се включи в състава на стокооборота, тъй като те са свързани взаимно.